

SAĞLIK BAKANLIĞI KANSERLE SAVAŞ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

İL SAĞLIK MÜDÜRLÜKLERİ ve KETEM (KANSER ERKEN TEŞHİS, TARAMA ve EĞİTİM MERKEZLERİ) FAALİYET ÖZETLERİ*

*2007 yılı Kanser Haftası etkinlikleri çerçevesinde poster olarak sunulmuş çalışmalardan seçilmiştir

TÜTÜN BAĞIMLILIĞI İLE MÜCADELE PROGRAMI

Aydın Sağlık Müdürlüğü

Türkan Dursun*
A.Özhan Türkoğlu**
İlknur Kılıç***
Merih Balioğlu**

*Kanser Erken Teşhis ve Tarama Merkezi
**Aydın Devlet Hastanesi
*** Aydın Atatürk Devlet Hastanesi

Dünyadaki tüm ölümlerin %30'u sigara nedeniyledir. Sigara içenlerde yaşam beklentisi içmeyenlere oranla 18 yıl kısadır. Nüfusumuzun %44'ü sigara içmektedir. Dünyada her 8 saniyede bir insan sigara nedeni ile hayatını kaybetmektedir. Bu yönüyle bakıldığında sigara bir kitle imha silahı gibi etki etmektedir. Sigara içen her iki kişiden biri hayatını sigara nedeni ile kaybetmektedir. Her yıl sigara içmediği halde pasif sigara içiciliği nedeni ile tüm dünyada sigara nedeni ile hayatını kaybeden kişi sayısı 1 milyon civarındadır. Akciğer kanserinin birincil nedeni sigaradır. Akciğer kanserinin yanı sıra larinks, pankreas, böbrek, mesane, özefagus ve ağız içi kanserlerinde de çok önemli rol oynamaktadır. Sigara içenlerdeki akciğer kanseri riski içmeyenlere göre 20 kat daha fazladır. Pasif içicilerin ise içmeyenlere göre riski 1,2 kat fazladır. Sigara içenlerde mesane kanseri riski 3-5 kat, özefagus kanseri

riski 10 kat, larinks kanseri riski 16 kat artmaktadır. Sigara içenlerde myokard infarktüsü riski 2,5 kat artmaktadır.

MATERYAL-YÖNTEM:

Aydın İl Sağlık Müdürlüğü ile İzmir İl Sağlık Müdürlüğü arasında 02.12.2005 tarihinde tütünün zararlarına karşılık korunmayı sağlamak amacı ile bir protokol imzalanmıştır. Bu protokol ilk kez ülkemizde iki ilin sigaraya karşı ortak hareketi olmuştur. Aydın – İzmir İşbirliği Protokolü 3-4 Aralık 2005 tarihinde İstanbul’da yapılan Tütün Kontrolü Sempozyumunda İzmir İl Tütün Kontrol Kurulu Başkanı Doç.Dr. Oğuz Kılınç tarafından resmen deklare edildi. 23.09.2005 tarihinde Aydın İl Tütün Kontrol Kurulu ilk kez toplandı. Öğrencilere yönelik eğitimlerin düzenlenmesi, dumansız kamu kuruluşları oluşturulması, yerel basında sigara karşıtı programlar yapılması ve sigarayı bırakma polikliniklerinin oluşturulması kararlarını aldı. Öğrencilere yönelik yapılan eğitimlerde toplam 8 seansta 1081 öğrenciye sigaranın zararları anlatıldı. Aydın Sağlık Müdürlüğü dumansız kamu kuruluşları oluşumunda öncü olmak üzere Müdürlük binası ve bahçesi içerisinde sigara içilmesine izin vermemektedir. Aydın Devlet Hastanesi, Aydın 82. Yıl Devlet Hastanesi, Nazilli Verem Savaş Dispanseri, Kuşadası 1 No’lu Sağlık Ocağı, Söke Sağlık Grup Başkanlığı bünyesinde olmak üzere 5 adet sigarayı bırakma polikliniği açılması planlandı. İzmir’den gelen öğretim üyeleri tarafından sigarayı bırakma polikliniklerinde görev yapacak olan hekim ve hemşirelerimiz eğitime alındı. Ekiplerimiz İzmir’de gruplar halinde pratik eğitim aldılar. 29 Mayıs 2006’da polikliniklerimiz aktif olarak çalışmaya başladı. Polikliniklerimize 9 aylık dönemde 1000 başvuru oldu. Bunlardan 490’ı birebir görüşmelere ve kontrollere devam ediyor. Halen 151 hasta sigara içmiyor. Bu hastalarımızdan 70’i 6 ayını doldurduğu için artık sigarayı bıraktıklarını ifade edebiliyoruz. Sağlık Bakanlığı 2006 Bırak – Kazan Kampanyasında 26024 kişinin katılımı sağlanarak Türkiye Birinciliği elde edildi. Kampanya öncesinde stratejileri belirlemek ve kampanyayı aktif olarak yürütebilmek amacı ile bir komite oluşturuldu. Valilik , Kaymakamlıklar , Belediyeler ve tüm resmi kuruluşlarla işbirliği yapılarak eğitim toplantıları düzenlendi. Kampanyaya katılım formları ve afişler tüm kamu kurum ve kuruluşlarına dağıtıldı. Şehrin ve ilçelerin görülebilen her yerine afişler ve pankartlar asıldı. Standlar oluşturuldu. Hastanelerde, kamu kuruluşlarında, emniyet birimlerinde, askeri birliklerde, kahvehanelerde, fabrikalarda , işyerlerinde her fırsatta halk eğitimleri yapıldı.

BULGU- SONUÇLAR :

Amerikan Kanser Derneği'nin verilerine göre Akciğer kanserlerinin %87'si sigaraya bağlı geliyor. Akciğer kanseri en fazla ölüme yol açan kanser türüdür. Bunun yanı sıra Primer korunma ile önlenebilir kanser türüdür. Primer korunmada etkin yöntem ise etkenden uzaklaşmadır. Tütün ürünleri ile mücadelede temel hedef hiç başlanmaması olmalıdır. Sigaranın zararları ve insan vücuduna etkileri ayrıntılı olarak anlatılarak okul çağındaki çocuk ve ergenlerin sigaraya hiç başlamamalarını sağlamak birinci amaç olmalıdır. İkinci olarak amaç sigarayı bırakmak isteyen nikotin bağımlılarına sigarayı bırakmalarında yardımcı olmaktır. Bugün tüm dünyada sigarayı bırakmada Sigarayı Bırakma Poliklinikleri'nin etkinliği kabul görmektedir. Birçok değişik kuruluş sigarayı bıraktırdıklarını iddia ettirdikleri yöntemleri insanlara satmaktadır. Resmi kuruluşlar Sigarayı Bırakma Poliklinikleri oluşturarak insanların başvurabileceği bir ortam yaratmayı amaçlamalıdır. Aydın Sağlık Müdürlüğü bu amaçla Sigarayı Bırakma Poliklinikleri oluşturmuştur.

